

**Discurs în cadrul ediției a XIX-a a Asambleei Academiei de Științe a Moldovei
Sala Azurie, ora 9.00**

Onorați membri ai Academiei,

Distinse personalități,

Dragi oaspeți și invitați,

În cele ce urmează, academicianul Ion Tighineanu va prezenta rezultatele pe care le-am obținut în 2014 și o retrospectivă a activității comunității științifice în ultimii ani, iar doamna dr. hab. Aurelia Hanganu, va prezenta aspectele de management și indicatorii economici.

Aș vrea să mă axez pe viziunea strategică și scopul pe care și-l propune Academia și comunitatea științifică în activitatea sa.

Onorată audiență,

De ceva timp în societate se vorbește despre impactul pe care îl are știința asupra bunăstării populației și dezvoltării țării. Aceste discuții perpetuate de procesele politice care au avut loc în țară și în regiune, precum și declinul economic cu care ne confruntăm, **au acutizat necesitatea unor soluții calitative și inovatoare pentru impulsivarea procesului de dezvoltare a țării în vectorul european.** În acest context, rolul pe care îl are știința în societate trebuie să fie mult mai mare, iar rezultatele pe care le producem trebuie să-și regăsească nișa de implementare pe plan național sau internațional. Astfel, **forul științific trebuie să-și asume implementarea unui model scientintesiv și inovațional de dezvoltare a Republicii Moldova.**

În acest proces noi, savanții, trebuie să fim **inițiatorii și liderii modernizării europene a Moldovei.** În parteneriat cu universitățile, ministerele și agențiile publice, autoritățile administrației publice locale, mediul de afaceri și societatea civilă, comunitatea științifică trebuie să lanseze și să realizeze proiecte strategice, care pot și trebuie să devină motorul principal al dezvoltării socio-economice a țării.

De ce anume știința trebuie să fie lider și nu alt sector? Răspunsul se regăsește în analizele scientometrice efectuate de echipa în frunte cu m.c Dicusar, care a demonstrat un deziderat incontestabil - în statele în care știința constituie o prioritate, **rezultatele științifice obținute de savanți sunt în serviciul societății,** iar performanța obținută contribuie la dezvoltarea durabilă a țării. În acest sens, fără suport științific și inovațional pentru acțiunile pe care le întreprinde Guvernul nu este posibil realizarea dezideratului unei dezvoltări durabile pentru Republica Moldova.

Dezvoltarea inovațională trebuie să se axeze pe:

- 1. Elaborarea programelor de dezvoltare socio-economice a regiunilor.**
- 2. Elaborarea hărților investiționale a regiunilor,** în baza cărora va fi elaborată **Harta Investițională a Republicii Moldova.**
- 3. Comunitatea științifică trebuie să contribuie la pregătirea și perfecționarea cadrelor în teritoriu, să fim implicați în realizarea programelor guvernamentale** pentru domenii cheie ale economiei, bineînțeles, cu deschiderea pentru cercetători a fondurilor sectoriale.

Consider indispensabilă **implementarea rezultatelor științifice.**

Ce este necesar pentru aceasta?

Esențial, trebuie să avem o **interacțiune mai bună cu mediul guvernamental, societate și nu în ultim rând mediul de afaceri.** Pentru aceasta, la nivel de executiv trebuie să existe un

Consiliu pentru dezvoltare și modernizare europeană a țării, în frunte cu Prim-ministrul Republicii Moldova.

Pentru ca contribuția noastră să fie resimțită, la nivel de comunitate și Academie, trebuie să avem o finalitate la reformele care sunt în curs de derulare.

În primul rând, trebuie să soluționăm **problema declinului finanțării științei**.

Înțelegem cu toții starea precară în care se află astăzi economia țării și lipsa de mijloace pentru a majora finanțarea cercetărilor. Acest deziderat nu este nou pentru noi. Per contrar, în ultimii ani institutele au căutat și au găsit mijloace financiare pe cont propriu. În ultimii 4 ani, **veniturile din activitatea științifică și de prestare a serviciilor a constituit 160 milioane de lei**, numai în anul 2014 am adus în sistem din **surse nebugetare 72 milioane lei sau aproximativ 20% din totalul finanțării științei**. Aceasta nu înseamnă ca noi **transformăm academia in business**.

Bineînțeles, această contribuție este insuficientă. Trendul pe care trebuie să-l adoptăm, este unul în care antreprenorii sunt la egal cu cercetătorii, iar pentru aceasta este necesar **să creăm premise pentru competitivitate, care va conduce la consolidarea excelenței în toate domeniile**.

Dezideratul secund vizează **modificarea cadrului normativ al cercetării**. La nivel de politici au fost elaborate și se realizează Strategia de cercetare-dezvoltare și Strategia inovaționale. A fost aprobat un nou Cod al educației.

Procesul de reformă continue cu lansarea consultărilor publice asupra modificărilor și completărilor la Codul cu privire la știință și inovare. Esența acestor modificări rezidă în **ajustarea regimului juridic consensual de administrare a domeniului de cercetare-dezvoltare la rigorile Spațiului European de Cercetare**. Această reformă, pe care am discutat-o în detaliu cu Dumneavoastră, propune crearea unor structuri noi care vor asigura participarea la procesul decizional a tuturor actorilor implicați în cercetare.

Vreau să menționez că **am luat în calcul toate propunerile care au parvenit din mediul științific și de la autorități și ministere**, acum urmează să facem ajustările de rigoare și să îl prezentăm Guvernului spre aprobare.

Un ultim aspect important despre care vreau să menționez este **participarea în programul european ORIZONT 2020**. Rezultatele înregistrate în primul an de participare în competiția pentru banii europeni sunt **45 de propuneri de proiecte înaintate și 7 proiecte câștigate** în valoare de 750 mii euro. Fiecare al 6 proiect a fost de succes.

Totodată aș vrea să menționez că au trecut deja 10 zile de când Ministerul Finanțelor trebuia să transmită Comisiei Europene contribuția comunității științifice la programul Orizont 2020. Pentru prima dată de la asocierea la PC7, din 2012, viitorul european al științei este în pericol. Fiecare zi de întârziere este penalizată cu 10 mii de euro și cu pierderea irecuperabilă a încrederii comunității europene.

Stimați membri ai Academiei,

Este în puterea noastră să influențăm pozitiv societatea, să impulsivăm creșterea durabilă a țării. Impactul activității noastre poate fi sesizat de fiecare cetățean, doar atunci când vom avea o **dezvoltarea dinamică a științei și vom duce până la capăt reformele propuse**.

Vă mulțumesc pentru atenție.